

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egész évre . . . 24— korona.
Fél évre . . . 14— korona.
Negyed évre . . . 7— korona.
Egy hónapra . . . 3.40 korona.

VIDÉKEN:

Egész évre . . . 28— korona.
Fél évre . . . 16— korona.
Negyed évre . . . 8— korona.
Egy hónapra . . . 4.20 korona.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 154.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Csütörtök, augusztus 17.

Kedvezően alakul a trónörökös offenzívája.

— Visszavert olasz támadások. —

Budapest, augusztus 16. (Hivatalos.)
A főnádisszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Károly főherceg lovassági tábornok
hadsergejének harcvonalai:

Capul vidékén a szövetséges csapatok sikereiket a Stara-Wypczyná-magaslat elfoglalásával fejlesztették tovább. Ezen a területen a harcok igen nagy elkeseredéssel folynak. Horozankanál, Monasterzyskától nyugatra az osztrák-magyar csapatok újra heves orosz támadásokat vertek vissza. Egy helyen, ahol az ellenség árkaikba benatolt, ellentámadással újra kiűztük onnan.

Hindenburg vezértábornagy hadsergejének harcvonalai:

A lengyel légió osztagai a Stochod melletti Hulcurczetól délre eredményesen törtek elő. Egyébként nincs nevezetesebb esemény.

Olasz hadszíntér:

A görzi szakaszon az ellenség a Salcano—Wertojba vonaltól keletre és Oppachiasellánál levő magaslati állásaink ellen neves támadásait megismételte. Majdnem mindenütt mar tüzelesünk megfúszította a támadást. Egyes helyeken azonban, ahol az olaszok legelső árkaikban megvetették lábukat, ellentámadásunkkal hamarosan újra kiverjük őket. Egy összes állásaink szárdan csapataink birtokában maradtak. Az ellenség legnagyobb veszteségeket szenvedte és mi négyszáznyolcvan olasz, köztük egy mezzeust és hét más tisztet fogtunk el, valamint hat géppuskát és két aknavetőt zsakmányoltunk. A második számú tábori vadászszázalaj, valamint a huszonnégy és negyvennyolc számú gyalogezred (Nagykanizsa) osztagai ezen harcokban különös dicsőreteret érdemelték ki. Zagoránál egyes századok előretörései hadállásunk akadályainál hiúsultak meg. A Dolomit-harcvonalon a Ruffreddó-állásaink védőcsapata, egy támadást kizitusában vert vissza. A Monte Zebio—Monte Interrotto szakasz ellen élénk tüzeleségi és aknavető tűz után, gyenge ellenséges osztagok indultak támadásra, de könnyű szerrel vissza vertük őket.

Délkeleti hadszíntér:

Nincs nevezetesebb esemény. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese.

Valonát bombázták repülőink

Események a tengeren.

A tizennegyedikéről tizenötödikére virrado éjjel egy tengeri repülőrajunk támadást intézett Valona ellen és teli találatot ért el egy parti ütegben, a baraktáborban, egy raktárépületen és egy hajón. A bombazás számos tüzvészit is idezett elő. Összes járművek heves védőtüzeles uacara sertetlenül vonultak be. E hónap tizenötödiken delelőtt az ellenségnek hét tengeri repülőjarműve nagyobbára franciák, három francia narci repülő védelme alatt és ellenséges járművek, melyek a tengeren ma-

radtak, Triestet megtámadták. Sajat repülő járműveink leküzdésükre felszálltak. Banheld sorhajó hadnagy légi harcban egy elleneséges repülőjarművet az oból közepén leszállásra kényszerített. A repülőök valószínűleg megsebesültek. Ezután egy másik repülőjarművet üldözött és légi harcban Miramarnál lelőtte azt. A repülőgép hirtelen zuhanással bukott alá, a bennülők meghaltak. A teljesen szétroncsolt „Eba 308” jelzésű repülőjarművet beszállítottuk. Az ellenség repülői több bombát dobtak le a kikötőbe, de emlitésre méltó kárt nem okoztak, hanem amennyire megállapitható volt, eddig két egyént megöltek, továbbá egyet súlyosan s egyet könnyebben megsebesítettek. **Majdnemparancsnokság.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Koveinél akarnak döntést az oroszok.

Sajtó tudósítónk telefonjelentése.

Bukarest. Pétervári jelentések szerint, Brusszilov tábornok elrendelte, hogy a Lemberg elleni hadseregek mindegyike kezdje meg az általános támadást. A leghevesebb harcokat Bothmer grófnak német, magyar és osztrák csapatokból álló hadserege vívja. Az oroszok ki akarják használni azt a helyzetet, melyben ez a hadsereg az új állásának elfoglalása következtében áll. Bukaresu lapjelentések szerint az oroszok már lemondtak arról, hogy augusztus 20-ára foglalják el Lemberget, de úgy számítanak, hogy meg ebben a hónapban ki kell csikarni a döntő nagy tüközetet.

Bukarest. Orosz információk szerint a pétervári katonai körökben a Kovel mellett események miatt az idegesség egyre nő. Jól tudják, hogy Kovel birtoka a keleti eseményekre a legnagyobb jelentőséggel bír és az orosz balszárnyon a jelenlegi sikerek bizonyos veszedelmet rejtenek magukban, amíg csak Kovel a nemetek kezében van. Kovel mellett megtörténik a döntés a keleti katonai összehelyzet jövőbeli alakulása felett.

Basel. A pétervári lapoknak jelentik az orosz főnádisszállásról: A német, magyar és osztrákok ellentámadása ismét erős nyomással tört, úgy, hogy a főnádisszálláson újabb tanácskozások voltak szükségessé.

Berlin. Brom, több amerikai újság levelezője beszámolt a folytatott Linsingen tábornokkal, a főnádisszállásán. Linsingen tábornok az újságíró előtt azt a kijelentést tette,

hogy elő van készülve arra, hogy az oroszok támadásait folytassák, mert véleménye szerint az oroszok Kovel és Brest-Litovskot akarják elérni. Egy vezérkari tiszt már előzőleg ugyanezt mondta az újságírónak, de hozzátette, hogy Kovel, ahol a németek erősen állanak nem kerül orosz kézre. Linsingen tábornok ezután a következőket mondta: Ha az oroszok minden emberanyagukat egy szuk frontszere dobják, a hogy ez a nyugati fronton van, akkor sikerülni fog nekik frontunkat kissé benyomni, de tartalékaink összevonásával ezt a támadást feltoghatjuk. Nem hiszem, fűzte hozzá mosolyogva, hogy igazak lennének az orosz jelentések tantaszlikus fogoly számai, s ezekből az entuziasztikus jelentésekből kitűnik, hogy ezek az orosz közvélemény számára készülnek. Rámutatott arra, hogy Pinski az oroszok jelentéseikben már elfoglalták, nolett Pinskinél akkor még egy fegyver sem állt el. Az oroszok később szégyenszemre ocellották, hogy részükre csak irashiba történt.

A közkatonaik növelése. Egyes katonai parancsnokságok a legénységi állományban levő katonák növelési engedélyt csak amafeltétel mellett adták ki, ha a menyaszonny kötelezi magát, hogy az állammal szemben mindennemű törvényes ellátási igényről lemond, még az esetre is, ha leendő férje a háboruban elesik. A honvedelmi miniszter most rendelkezést adott ki, melyben az ilyen rendelkezést törvénytelennek mondja és utasítja a katonai hatóságokat, hogy a legénység növelési számdékai elé a jövőben meateserleges akadályokat ne górdítsanak.

Előléptetések aradi csapatoknál.

A hadsereg hivatalos lapja az aradi csapattesteket érdeklő következő előléptetéseket közli:

Hadnagyok lettek a 33. gy. e. honvédek következő hadapródok: Runge József, Luka Szilviusz, Pécsely Béla, Booc Aurél, Molnár Gábor, Neményi Emil, Kereszti József, Szmoienszky Félix, Keos Ferenc, Wolf Gyula, Zichler Gyula, Várady Emil, Martini János dr., Nohi László, Ispán János, Friedmann Ernő dr., Fekete Rudolf, Zajonszkowszky János, Karl István, Gémesi Károly, Knoblauch Virgil, Goldziher Pál, Niedermayer Ferenc, Dubista János, Weissenburger Sebastyén, Balogh József, Ackermann Hermann dr., Jólás Imre, Solymos Ferenc, Szudy Elemér dr., Schwarz Arthur, Urszu János, Herczeg Hermann, Kiss Antal, Sebastelesz Andor, Ciungán Aurél, Vas Pál, Fischek Andor, Csillag Jakab, Váradi Albert, Tessita Demeter, Institoris Sándor, dr. Schannan Béla, Kiliák Vilmos les. k. László, Wolfahrt Pál, Fendler Sándor Kánya Géza, Boros Oszkár, Paskáru János, Dugász Zoltán, Eisenmagen László, Hercei Vilmos, Kissinger Ferenc, Deutsch Miksa, Krupa Károly, Folt Antal, Krassó Mihály, Lupsa Corjolan, Král Mihály, Kriván István, Breitmayer József, Gross Adolf, Ihm Ferenc, Honrek Jenő, Ramer Lajos, Weissenburger János, Pupa György, Singer Sándor dr., Goldwiesner Albert, Polonyi Gyula, Szűts I., Csalleng Jenő, Szokolai Sándor, Kertész István, Komner Jenő, Leipnicker Andor, dr. Orly Gyula, Pless László, Steiner Jakab, Váradi Béla, Gál Armin, Fintunár Sándor, Szilvási Jenő, Ajtay Viktor, Bankó Antal, Szabo Jenő, Roth Márton, Jakobs Béla, Winterstein Dezső, Schullinger Jenő, Kaucs Károly.

Főhadnagyok lettek a következő hadnagyok: Eckhardt István, Kovács László és Némethy Emil.

A 28. vadászszázalékában: Reimund Ervin, Albert István, Aszer Róbert, Birkenhauer József, Pribek Kálmán, Csongor Gyula, Krivosz Vladimir, Zilner Károly, Nark György, Szeiber József, Zachariás György, Nestor Aurél, Kálmán Béla dr., Tekai József, Losonczy Béla, Boros Károly, Ziorán Miksa, Kampián Péter, Váradi Balázs, Seantka Oszkár, Berta Dezső, Mayer Simon zászlósok hadnagyokká léptek elő.

Kemény Szilárd, Mairovitz Emil, Teleszán Milivoj és Janko Gyula népfelkelő hadnagyok főhadnagyokká léptek elő.

A 8-ik huszárezredben főhadnagyok lettek: Geidner Rudolf és Pergner Frigyes hadnagyok. A következő zászlósok lettek hadnagyokká: Györgyey Adolf, Csárán Viktor, Kanitz Edmunda dr. és Nemes András. A 12-ik huszárezredben a király a következőket nevezte ki hadnagyokká: Scholtz Arthur, Sármezey Antal, Poloczky Imre, Rakovszky Pál, Beniczky András, Melezer Adalbert dr. Sztojano-vits Lajos, Plesznar Thaddeus és Szalay Géza.

A király a tényleges állományban Ovári Szeőke Bálint őrnagyot a 3. honvéd huszárezredben, 1916. augusztus 1-vel számítandó ranggal alezredesse, Szilassy Géza és Ebner Béla főhadnagyokat a 2-ik honvéd gyalogezredben századosokká, Szabó Pál zászlóst, a 2. honvéd huszárezredben, később megutárazandó ranggal hadnagygyá, a háború tartamára ténylegesített nyugállományú tisztak

csoportjában, 1916. augusztus 1-vel számítandó ranggal, Gál Jenő, 2. honvéd gyalogezredbeli hadnagyot, főhadnaggyá nevezte ki.

Elsüllyedt olasz dreadnought.

Az Aradi Közlöny öt nappal ezelőtt adott hírt a Leonardo da Vinci olasz óriás hajó pusztulásáról. Most a következő részleteket közlik külföldi források:

Köln. A Kölnische Zeitung jelenti Svájból: A tegnapi lapokban egy olasz sorhajó-hadnagy elhunytáról gyászjelentés volt olvasható, amely közli, hogy az illető tengerész tiszt egy nagy csatahajón történt tragikus esemény következtében vesztette életét. Ez a gyászjelentés közvetlenül megerősíti a Leonardo da Vinci nagy dreadnought elsüllyedését, amit a kormány nem mert különben megcáfolni, vagy letagadni.

A Petit Journal jelenti Torinóból: Egy magas tengerészeti személyiség Parentónól visszatérve megerősíti a Leonardo da Vinci hyperdreadnought pusztulását. Kijelenti, hogy a csatahajó nem ellenséges akciónak esett áldozatul. A hadhajó, amelynek fedélzetén 1200 főnyi legénység volt, számos hadijárműtől, köztük egy angol páncélosztól volt körülvéve, mikor augusztus (a dátumot a cenzura törölte) fedélzetén a konyahelyiségben tűz támadt, mely elterjedt és átharapódzott a hajókamrára. A parancsnok azonnal víz alá helyeztette a munióknak kamrákat és megkísérelte, hogy a hadhajót a part közelében zátonyra iktassa. A robbanás következtében azonban a hajó egyik oldalán léket kapott és felborult. A legénység nagy része a vízbe esett. Körülbelül 300 ember, köztük több tiszt, a vízbe fullt. A többiek legalább életüket megmenthették, Remélik, hogy a hajót később kiszabadíthatják.

VÁROS ÉS MEGYE

A gázgyári szakértők munkája. Arad város törvényhatósága azzal az elhatározással bízta meg Bernauer Izidor és Ripka Ferenc lovárosi gázgyári szakértőket, hogy munkájukkal augusztusra készüljenek el. A szakértők ma azzal a kéressel fordultak Varjassy Lajos polgármesterhez, hogy adjon néhány neti halasztást, mert szeptember első tele előtt nem lesznek abba a helyzetben, hogy véleményüket beterjessék. A polgármester a halasztást megadta.

Hol lehet Aradon lisztet vásárolni? Az egyes lisztjegy kiosztó bizottságokhoz tartozók a lisztet csak a következő hatósági üzemekben vásárolhatják: 1. Mindazok, akik a Nagyvárdi-úti és a Nádor-utcai lisztjegy kiosztó bizottsághoz tartoznak, a lisztet a 6. sz. Borek Béni-térj üzemben kötelesek vásárolni. 2. A Kossuth-utcai jegykiosztó bizottsághoz tartozók a Széchenyi-utcai és a Kossuth-utca 68. sz. alatti hatósági üzemben. 3. A Kassa-utcai jegykiosztó bizottsághoz tartozók a Sarló-utca 8. sz. alatti üzemben. 4. A Rákóczy-utcai bizottsághoz tartozók a Porray-utcai hatósági üzemben. 5. A Kapa-utcai bizottsághoz tartozók az Urbán Iván-utcai hatósági üzemben. 6. A Beresényi-utcai bizottsághoz tartozók a Beresényi-utca és Csernovics-utca sarkán lévő hatósági üzemben. 7. A Sávegteri bizottsághoz tartozók a Tököl-tér 2. sz. alatti lévő hatósági üzemben. 8. A Csutora-

utcai bizottsághoz tartozók a Lujza-utca 2. sz. alatti lévő hatósági üzemben. 9. A Soga területén lakók a Soga-Pécskai-ut 2. sz. alatti hatósági üzemben. 10. Végül a Gáj és külhatár területén lakók a gáji községi elemi iskolában kötelesek a lisztet vásárolni, illetve a lisztjegyekért csak ezen üzemekben fog részükre liszt kiadni. Ez a rendelkezés csak a lisztre vonatkozik, a sütők azonban bármely kerületnek kenyérféjét beválthatják, illetve beváltani kötelesek.

Sikertelen angol támadások.

(Visszavert francia támadások a Doiran tónál.)

Berlin, augusztus 16. (Hivatalos.)
A nagy tóhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az Armentierestől délkeletre levő arcvonalon és Artocban tegnap is élénk volt a harcok tevékenység. Pozíteres vidéken az angolok sikertelen támadásaikat tegnap reggelig folytatták, a nap folyamán azonban gyalogságuk télen maradt. Egy éjjeli támadásuk Auvillerstől északra megünnisült Moulin-Sous-Touvent mellett (Aisne-terület) egy eredménytelen gáz-támadással kapcsolatban átmenetileg mindkét reszről felújult a tüzelés. Reimstől keletre erősebb elleneséges felderítő osztagokat visszavertünk.

Keleti hadszíntér:

A keleti arcvonalon a tengertől északra fekvő vidékig nem volt nevezetesebb esemény. A lengyel légió osztagai Hulewicze környékén rövid sikeres előretörést hajtottak végre. Német különítmények Kisielintől keletre orosz előőrsőket elfogtak és egy tisztet és egyszázhatvanhárom lönyit legényseget ejtettek foglyul. A Dnyesztertől északra az oroszok augusztus tizenegyedikéi veres vereségeik után csak elszigetelten és csak gyengébb erőkkel támadtak minden eredmény nélkül. **A karpátoknál csapatunk a Caputtól északra elloglaltak a Stara-Wipczynn magaslattal.**

Balkán hadszíntér:

A Doiran-tótól délre néhány francia zászlóalj támadási kísérletet tüzelésünkkel könnyűszerrel visszavertük. **Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)**

Kórházból megszökött orosz tábornok. A katonai hatóság megkeresésére Green Nandor főkapitány a következő körözüvényt teszi közzé: A kőszegi katonai tartalék-kórházból folyó hó 12-én megszökött Korniloff Lavre Georgiewitsch orosz fogoly tábornok. Személyleírása: 45 éves, közepmagas, hosszukás sovány arcu, lapos orru, szája nagy, arca, naja, bajusza és kecskeszakállja fekete, s bal alsó karján lött seb van. Beszél oroszul, franciául és németül. A hadügy-miniszterium a szökevény elfogatására 1000 korona jutalmat tűzött ki.

Fizennégy év előtt szerződtek ellenünk az olaszok.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bern. A Messagero részleteket közöl Görz elfoglalásáról. Először az első olasz gyalogos csapatok augusztus 9-én vonultak be a városba. Bár az ellenséges ágyutüz még végigsöpört a hid roncsain, a város nyugati részeiben a domboldalakon mindenütt osztrák és magyar csapatok rejtőzködtek, akik tüzeltek a támadókra. Igen heves harcokba került a podgorai magaslatok elfoglalása, ahonnan pünet nélkül nulláltak az ellenséges kártyások. Egy éjjel és egy egész nap szakadatlanul folyt a harc, míg végre az olaszok megszállták Podgorát. Ekkor egy olasz hadoszlop Lucinico és Kalvaria felől behatolt a rombadírt városba. Egy másik hadoszlop a Peunicán keresztül vonult le az Isonzóhoz. Ekkor újra megkezdődött az olasz tüzéség munkája. Az ellenséges ágyutűz, a háromszázötösök, a kétszáznyolcvanások és százötvenegyesek ontották a tüzet a Doberdóról. Az olasz tüzéség felett rájuk és csakhamar több helyszen tűzbe borult a város, a többi közt az igazságügyi palota is. Éjjel után jankadt az ágyutűz és az olasz gyalogság átkelhetett a folyón, ezután a csapatok bevonultak Görzbe.

Hága. A Neuwwe Rotterdamische Courant katonai muatkatása a következőket írja: Taktikai szempontból az olaszok Görz bevételé által kedvezőtlenebb helyzetbe kerültek, míg a

magyar-osztrák állások a Doberdói fennsík melletti magaslatokon nagyobb defenzív értéket nyertek. Másrészt az olaszoknak az élelmezés szállítása körül igen nagy nehézségeik lesznek, különösen a víz ellátása körül.

Rotterdam. A Times a következőket írja: Azok a sikerek, melyeket az olaszok az Isonzónál elérték, nagyrészt munició készítésük megjavításának köszönhetik. Tavaly munició hiány volt és lehetetlen volt a nehéz ágyúk munició szükségletét ellátni. Szakemberek azonban most már futóúrok mozsarakat állítanak elő, melyek nehéz lövegákat is tudnak kivetni, úgy, hogy azzal sikereket érnek el.

Genf. A Temps egy érdekes leleplezéssel szolgál, mely igen megiepoen fog hatni, ha a tényeknek megfelel. A lap egyik legutóbbi számában ezt írja: 1910. óta Olaszország és Franciaország közepetengeri céljainak egyöntetűségét megállapították és 1902. óta kötelezték magukat, hogy nem vesznek részt semmiféle más megállapodásban. — A Kölnische Zeitung szerint ebből kiderül, hogy Olaszország már reggen szövetségben állott Franciaországgal és Olaszország majd tizennégy éven át megcsalta szövetséges tartsait.

Aage Madelung román őrségen.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Aage Madelung, aki mint a magyar kormány vendége Brassóban és Fogarasban járt, benyomásairól a következőképen számol be a Berliner Tagblattban:

Felsőbb engedelemmel Brassóból kiindulva, barátságos előzékenységgel módot nyújtott nekem arra, hogy a román határra utazzam. A kísérőül kirendelt százados, aki natárkérdésekben specialista, és én auton utaztunk a századok által 700 esztendő óta megtermékenyített vidéken. A német nyelv és a magyar hazatiság itt szoros szövetségre léptek. A Tölcsvári szoros felé vettük utunkat. Megtekintettük a német lovagrend által 1200-ban épített Tölcsvárt, egyikét ama hat erődítménynek, amely a kereszténységet a keleti invazió ellen védte. Az ut mindket szélét 200 méteres hegyek szegélyezik, az erdősi alpelek, a Királyhegy jobbról, a Bucsecs balról. A hegyeket súlyos kő távol borította. Ha mi csak az utat határló havasi legelőket látjuk, apró román pásztorkutyáikkal. A gyermekek csak a legelőkön a marhára vigyáznak már messziről hajják, a mint az autók pöfögve teledolgozza magát a szuk utam. Elénk futnak, hogy köszönissenek beannünket. Balkezükből mutatják zaires kalapjukat, de egyuttal megautatják kinyújtott jobbkezüik üres tenyerét. Így állnak ill barátságosan nevelő gyermekkarokkal, ahogy ösüöktől kezdve köszönnek az idegent. A hajadenté az udvariasságot, a kinyújtott üres jobbkez, a barátságos érzelmét tejezi ki. „Köszöntelek, de nincs a kezemben elied tegyver.” Szép köszöntés, amelyet sosem fogok elfelejteni még akkor sem, ha már nem lesz igaz. Vagy épen akkor nem felejttem el.

Fent vagyunk. A szoros utól balra egy egyemeletes ház áll. Ez a határszéle. Közvetlen előttünk az utat egy sorompó zárja el. Túlann áll egy őrház, amelyből kilép a román őrség, amikor közel érünk a sorompóhoz és a

román területhez. A kapitányom egy őrsényre tér le, amely közvetlenül a határt jelző sávny mellett visz fel a hegy magasságáig. Követem őt. A sűrű ködön nem tudnak tekinteni. Csak már miután elég magasra szálltunk fel, veszem észre, hogy előttünk egy felhőbe burkolt erdő van, amelynek fái átörnek a ködön. Ebben az erdőben a határ derékszögben hajra eltér és épen a hajlásban 3 lépéssel előttünk egy román gyalogos katoná áll őt. Ellettelenül, mozdulatlanul áll az elvárásolt erdőben, a szeméit mereven ránk függeszti. A százados tudomást sem vesz róla, hanem kényelmesen elhelyezkedik a sávnyen, velem beszélget, oly feszületlenül és gondolatlanul, mintha nem is állna melletünk egy állig fellegyverzett román gyalogos. A román katonát ez láthatólag izgalomba hozza. A legyvert az egyik válláról a másik vállára teszi át, ide-oda járkal, végre előttünk defetiroz el a ugyanazon az uton visszafér. A legyvere a legújabb konstrukcióju, patrozajai és oldallegyvere a vállára kerített sötét kópönyog alatt vannak elrejtve. A fején sötét szövetsapka, amely egy kissé hasonlít a szerbek sapkájához. Ezen kívül nincs rajta semmi egyenruha. A lábán a középkori bocskor, vagy opánka, abaposztóból készült nadrág és az ing is valószínűleg szintén a saját tulajdona, mert nagyon piszkos. Az arca sovány és sárgás, látzák rajta, hogy egész éjjel nem aludt. Látszik rajta az is, hogy a főélelmezése a kukoricakenyér és hogy igen kemény a szögélat. Akár hogy van is, ez a román gyalogos egy csoppét sem mutat barátságos arcot, és nem mutat kedvet, hogy felénk közelítsen, sőt ellenszögélat, egész igyekezete abban merül ki, hogy bennünket minél távolabb tartson, mert nagyon férdő és nem sok jóakaratot elárulón néz ránk. Különbén egy szót sem szóltunk egymáshoz.

A 5 posztjaik odát állanak egy cikk-cakk vonásban 100—100 méteres távolságban, az egész határmentén, kivéve az orosz és a bukovinai határt, amely ugyeszólván nyitva áll.

Templomban verekedő plébános.

Aranyosasszony miséjéről.

Izgalmas ünnepnapja volt a biharmegyei Szakadát községnek. Paratlan botrányok sorozata jétezódott le a hívőkkel összefüggő telt görög keleti templomban, szitkok, verekedések, amelyek előzményeit szélitében-hosszában tárgyalják most az egész környéken.

A szakadati templomban 8 órakor reggel a rendes időben gyűltek össze a hívők, hogy részt vegyessenek a rendes ünnepi istentiszteleten. Bonta János községi bíró is megjelent és tisztes állásához mértén a legelső helyet foglalta el. Nemsokára megszólalt a csengő, a az ikonosztáz elé vonultak teljes papi ornótusban Taró Tivadar plébános és fia, Taró József káplán, aki segédkezett neki az ünnepi szentmisénél. Megkezdődött az istentisztelet, a jelenlevők imádkoztak, a tömjén füstölt, az orgona bugott.

Amikor a plébános az aranyosasszony miséjében másodszer is megjelent az ikonosztáz előtt, hogy a szentiséget felmutassa a népnek, a csengő megszólalására elhallgatott az orgona, ének, a halotti csendben párját rikkító dolog történt. A padokban felugrott egy román népviseletbe öltözött, csinos asszony Mandura Mária. Ujjával Taró Tivadar plébános felé mutatott, ezután a megdöbbennt hívőknek ezeket mondta:

— Mélyen tisztelt közönség! Hallgassák meg a panaszomat . . .

Tovább azonban nem folytathatta, mer Taró Tivadar plébános hirtelen átadta a kezében tartott szentiséget a fiának, aki befutott vele az oltárhoz, az ikonosztáz mögé. A plébános ezalatt hatalmas ugrásokkal érte el az asszonyt, kirántotta a padból és pofozni, rugni, ütlegelni kezdte a templomban. A működésében azonban a tömjénfüstös, aranybrokat nehéz misemondó ruha azemmelálhatólag akadályozta. Az ütlegelés közben a sivalkodó asszonyt már egészen az ikonosztáz — az oltárt a hívőktől elválasztó, aranyozott, szentképekkel teleterakott falig oibáta előre a teledolgozott pap. Az imádkozó hívők szétrebbentek, a férfiak, asszonyok hűsdezve néztek a botrányra.

Bonta János bírónak percenkig a torkán akadt a szó a meglepetéstől. Levegő utca kapkodott, majd az izgalomtól rákvörösen kiapadni kezdett:

— De tisztelendő atyám! A templomban! Miseruhában! Kiz mégis hallatlan dolog, ezt nem lehet túrni!

Eppen jókor szólt. Akkorra az ikonosztáz mögül már kilépett Taró József káplán is. A két pap összenézett, Taró József egy pillanat alatt a bíróhoz ugrott és melibe vágta, ezalatt apja eleresztette a vérző Mudura Mariát, lehajiganta magáról a földre a süveget, misemondó ruhát, föltáasztotta a bíró, jól megverték és a sóbálványra meredt hívőkre rákiáltott a plébános:

— Fogjátok meg azt a semmi asszonyt!

Madura Mária ugyanis felhasználta a kedvező alkalmat, amíg a két Taró most ver meg, ezalatt kiszökött az ajtón és futni kezdett a falu felé. A plébános otthagya a misét, templomot, közönséget, utánaeredt a szaladó asszonynak. A nagy hajaza az percig tartott, az ötven éves plébános kitűnően győzte a futást. Mudura Mária, mikor már-már elérték, hirtelen beugrott egy idegen lakásba, de Taró Tivadar oda is utánarohant és ott még egyszer megverte az asszonyt.

A hívők a hallatlan botrány miatt megtették a szükséges lépéseket.

Agyonlőtt aradmegyei nagybirtokos.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Halálos kimenetelű szerencsétlenség történt kecsken délután az Aradhoz közeli Eiek községben. Egy tíz tagból álló uri társaság vadászatot tartott. A társaság legnagyobb része a község földbirtokosaiból állott. Köztük volt Wittmann Ferenc nagybirtokos és Hammer Ernő.

A vadászok hosszú lánokban a község határán levő kukorica táblán helyezkedtek el közben. Wittmann Ferenc les helye mintegy husz lépésnyi távolságra volt Hammer Ernőtől. Délután öt óra tájban közeledett a hajás a vadászok felé, akik késszen tartott fegyverrel várta a jó szerencsét. Ekkor következett be a tragédia.

Hammer Ernő közelében a kukoricából egy fogoly rebbent fel. Még mielőtt előzhatott volna a több golyóra töltött Lancaster fegyvere véletlenül elsült. A lövés a tőle husz lépésnyire álló Wittmann Ferencet érte. A szerencsétlen ember három golyótól találva azonnal meghalt. Vadásztársai és az előkerített orvos már nem segíthetett rajta. A vadászat természetesen azonnal félbe szakadt a szerencsét-

lenül járt nagybirtokos holttestét hazaszállították.

Wittmann Ferenc, mindössze 35 éves. Egyike a község legvagyonosabb birtokosainak. Öt-ház földes birtoka van Eiek községben. A háború eleje óta katonai szolgálatot teljesített, mint a 38-ik gyalogezred egyéves önkéntese. A halálával okozott fájdalmas veszteségével az egész község osztozik, mert mindenki szeretle szimpatikus és előzékeny viselkedésért. Hammer Ernő szintén nagybirtokos Eieken. Jelenleg egy nehéz tűzvédelmi tisztségbeosztott önkéntes szakaszvezető. A hirtelről jött haza rövid szabadságra.

Vizsgálat ugyan még nem volt, de sikerült megállapítani, hogy Hammer Ernő Lancaster fegyverének ravasza etromlott és a legkisebb érintésre is elcsattanhatott. Minden kétséget kizárólag csak véletlen szerencsétlenség történhetett. Kínallgatások még nem voltak. A katonai hatóság illetékes községi vezetők ki Eiekre a helyszíni szemle és a hullabonecolás megkezdése végett.

Bratianu elhalasztotta a döntést.

Saját tudósítónk telefonjelenése.

Bukarest. A Bukarestben megjelenő egyik orosz lap mai reggeli száma vezéreszékkel közöl augusztus 1-cimmel Mille Konstantin orosz agitátor tollából. Mille leszögezi azt a tényt, hogy a kritikus nap, a görög keletiek augusztus elseje, melyre Bratianu minisztereinek a döntést ígérte, eittől anélkül, hogy bármely irányban döntés történt volna. Fájdalmasan panaszkodik ezután, hogy a remélt mozgósítási rendelet nem jelent meg. A minisztereinek a döntést elodázta és újabb határidőt tűzött ki, de ebben sem lehet nagyon bizni, mert Bratianu a döntést természetesen halogatja és nem engedni elérni a végső megoldást.

Bukarest. A király szombatán kihallgatáson fogadta Marghiomant és ma pedig újból Carp Pétert. A moratóriumot a külföldi tartozásokért négy hónappal meghosszabbították.

Rotterdam. Egy tekintélyes román újságíró, aki beutazta Közép-Európát, beszégetést folytatott a Nieuwe Rotterdamcher Courant tudósítójával és Románia helyzetét a következőképpen jellemzi:

— Oroszország először erőszakkal akart a maga oldalára hajlítani bennünket. A négyes szövetségtől, vagy az Amerikából kapott minden arut, amelynek Oroszországon kellett átjennie, visszatartotta. Mikor ez hatástalan maradt, megkísérelték Pétervárott, hogy barátságos keretszék meg lennünket. A tűzvédelmünk megkapta a lovait és a municióját. Három hét óta nyitva van a beszarabiai határ és az orosz határhatóságok Bukovina déli részén minden módon megkísérelték a hozzánk való közeledést. Mi azonban egyik oldalról sem engedjük meg, hogy bennünket az állásainkból kiszorítsanak. A központi hatalmakkal kötött kereskedelmi szerződéseinket pontosan betartjuk. Körülteül 250.000 vagon gabona és más aru ment ki Romániából Németországba és a monarchiából és jött vissza olyan cikkeivel megterhelve, amelyekre nekünk van szükségünk. Az angoloknak sohasem fog sikerülni, hogy a gabonakivitelt megakadályozzák azzal, hogy minden fontosabb gabonát osztrákországi,

mert Anglia sem tudja kivinni és Romániában nincs hely, hogy azt szabályosan beakadályozzák. Bratianu hogy az angol nyomással szembeállhassék és védekezni tudjon, elhatározta, hogy az ideai aratási eredmény megállapításáig, tehát augusztus végéig, betiltja minden fontosabb gabonának a külföldre való eladását. Bratianu beakarja várni, miként alakulnak a dolgok. Mindaddig, míg Oroszország új hadseregét tud felállítani, a keletről nyitott Románia nem fordulhat eme hatalmas elleneségre. Románia elhatározása a beavatkozására a stratégiai helyzet mérlegeléséből következik.

Genf. A Temps figyelmezteti Romániát, hogy nem habozhatik tovább a kezbelépéssel, mert ha igen, akkor a négyes szövetség elismerése nem számítana. A jelenlegi pillanatot tartja alkalmasnak a francia lap a beavatkozásra. Elisméri, hogy a németek hatalmasan állnak ellent, de ez nagyon kimeríti őket és nem használhatják ki az oroszok ellen a múlt évben elért sikereiket, mert Franciaország, Anglia és Oroszország nem engedik meg, hogy tartalékaikat a központi hatalmak elvigyék moztjaikról és az oroszok ellen dobják. Nagyon bízik a romániai háborús pártban, a kik ismerik a jelenlegi pillanatoknak erejét és siettetnek az események menetét. Hat hét múlva — írja a lap — már nem lesz szüksége az ententének Románia közbelépésére és ez után pedig egyáltalában nem érdekli a keleti népek cserje.

Bukarest. A bukaresti császári német követség a következő sorok közlésekre kérte fel a L'Independanțe Roumaine-t:

Az Agence Roumaine többek között a következő táviratokat hozta:

1. A bolgár kormány felkérte a német kormányt, hogy küldjön több divíziót Bulgária segítségére.

2. A német kormány nemcsak megtagadta ennek a kérelemnek teljesítését, hanem előterjesztette azt az óhaját, hogy Bulgária a nyugati orosz frontra küldjön az osztrák-magyar és német csapatok mellé egy-két divíziót.

3. A bolgár kormány a tárgyaláson eme stádiumában visszautasította a német ajánlatot.

4. Erre Németország Törökországnál tette meg ezt a lépést, amely egy brigádot tényleg küldött a galicai frontra.

Soha ehhez hasonló tárgyalások Szófia és Berlin között nem voltak. Mindezek a hírek nem egyebek koholmányoknál, amelyek nagyon is alázza tendenciával bírnak.

Bukarest. A román államvasút társaság a német acélművek szövetségével buszonót-harmalezer tonna vasuti sín szállítására vonatkozólag szerződést létesített. A sínnek az epítendő krajeva-bukaresti vasút részére szükségesek.

Olcsóbb korpa, drágább liszt.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

A gazdálkodásaim nagyobb akciót indított a korpaféléknek 25 koronás maximális ára ellen. A gazdák szerelmesnek találják ezt a drága korpaparat, amely a különféle beszerzési költségekkel együtt még további 30 százalékkal emelkedik, figyelemmel még arra is, hogy az elmúlt kampányban a korpa ára 17.50 korona volt és e szerint ez a fontos takarmánycikk a múlt évvel szemben egyszerre 7.50 koronával drágult métermázsánként. A gazdák érdekérvényesítései kelősen megokolt terjesztést intéztek a kormányhoz, amelyben a korpa árának megfellelő leszállítását kerik.

Arról értesülünk, hogy a kormány módosítani kívánja a gazdák kívánságát és a napokban újabb rendelkezést fog megjelentetni, amely a korpafélék és malomhulladékok árát métermázsánként 20 koronában fogja megállapítani. Minthogy ez az új armezállapítás teljesen beteljesíti azt a szándékot, amelyen a nyersárú és az őrlemények kitermelésének aránya nyugszik, az őrlemény aránya is nemiképpen meg fog változni, sőt a legfinomabb lisztárú-ará is valamelyest töle melik. A termelés őrtesztésünk szerint, akként fog megváltozni, hogy a főzésből egy, a korpából pedig négy százalékkal kevesebbet fognak a jövőben előállítani, ezzel szemben a kenyérszét kitermelése öt százalékkal emelkedik. Az arviszonyokban is változás történt, amennyiben a korpa 5 koronás olcsóbbodása mellett a finom lisztárú ára megdrágul métermázsánként egy koronával, a többi őrlemény ára változatlanul marad.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Vádbeszéd a marnaszállítók bűnperében. Pozsonyból jelentik: Ivánka László országgyűlési képviselő és Rudnay Alajos prepost bűnperében Schaeffer ügyész ma megkezdte vádbeszédét. A háborút egy konkrét hasonlított össze, amely a nemes lémet a salaktól elválasztja. Mindenki megfellelő ebben a háborúban a kötelességét, de akadtak olyanok is, akik a törvény enyhességét akarták kihasználni. A vád az összes vádlottak ellen az, hogy a legyveres erőnek a szállítást nem teljesítették megfellelő módon. A megállapodásokat több irányban megszegték és nem megfelelően szállították marnát és amit szállítottak, azt sóval és paprikával tokozott vis felvétele kényeszerítették. A vád tárgyává tett esemény törvényeszerű minősítést követel, mert a hadsereg érdekeit veszélyeztette. A szállítási szerződések kijátszása által a hadsereg érdekei veszélyeztetve voltak. A legszigorúbb büntetést kéri a vádlottakra.

H I R E K.

Az Aradi Közlöny olvasóhoz.

Az újságpapírközpont emelete a következő határozatot hozta és intézte az összes napilapokhoz:

Az Újságpapír Központ a magyar királyi minisztériumnak 748—1916. M. E. számú rendelete értelmében elrendeli, hogy 1916. augusztus 15-nek déli 12 órájától kezdve a lapok csak a rendelet 8. szakaszában megesszött következő eldátterjelemben jelenhetnek meg és pedig: 12 millés lapok 8 oldal, 8 millés lapok 6 oldal, 6 millés lapok 4 oldal, 4 millés és ennél olcsóbb lapok 2 oldal terjedelemben. A terjedelem átvitele egyik napról a másikra, vagy a reggeli és esti lapok között nincs megengedve. E rendelkezés visszavonásáig marad érvényben. A rendelkezés azért vált elkerülhetetlenné, mert a rotációs-újságpapír-készítők csaknem teljesen elfogytak és mert azok pótlása egyelőre lehetetlen akadályokba ütközik. E rendelkezés megesszése a miniszteri rendelet 15-ik szakasza értelmében két hónapig terjedhető eljárással és 2000 koronaig terjedhető pénzváltással büntetlétik.

Az Aradi Közlöny eme határozat következtében holnaptól kezdve, úgy mint a fővárosi lapok, csak nyolc oldalon jelenhetnek meg. A háború első percétől kezdve a mai napig mindent elkövettünk, hogy olvasóinknak a rendes terjedelmű újságot adjuk. Ha most le kell számítani az oldalak számát, úgy azt a viszonyok kényesszerű erejének kell betudni. Remélhetőleg, az az állapot csak rövid ideig tart és ha a kellető papírmennyiség alá majd rendelkezésre, ismét a nagy terjedelmű újságot adjuk. Az Aradi Közlöny szerkesztőségének természetesen rajta lesz, hogy közönségének tartozó kötelességét, ha rövidesen is, mindenteljesen pontosan és lelkismeretesen teljesítse.

Hirdetőknek szives elnézést kell kérnünk, amiért az Aradi Közlöny terjedelmének a papírhányokozás csökkentése következtében a hirdetések felvételét is korlátozónak kell. A meandig lapunk kisebb terjedelemben jelennek meg, családi értesítések (házassági hírek, gyászjelentések) kívül csak apróhirdetéseket adhatunk helyet. A kiadványaink azon lesz, hogy a kimaradt hirdetéseket a viszonyok változtatvai pótlólag közölje.

LEGÚJABB.

Ejjele 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Róma. A Stefani ügynökség jelentése szerint a Cina és Saverio olasz vitorlásokat és a Nereus gőzöst elsüllyesztették. Az elsüllyedt hajók legénységét sikerült megmenteni.

Budapest. A sajtóhadiszámláról jelentik: Az olasz vezérkar hivatalos jelentése augusztus 14-éről: A Karst térségben erőteljes támadásunkat folytattunk. A 202. magaslatnál egy hatalmas ellenséges arkonvonalat elpusztítottunk és ez alkalommal 800 foglyot, közülük 12 tisztet ejtettünk. A görög szakaszon ágyúharc van. Az ellenség néhány gránáttal ágyúzatot a várost és az iszónó hidat. A többi fronton kisebb, de heves harcokban az ellenséget mindenütt visszavertük. Ellenséges repülőgépek éjjel bombákat dobtak Monfalconera és az iszónó hegyes közvégre, de kárt nem okoztak.

Luganó. A milánói lapok közlik a cenzura engedélyével, hogy az olaszok Tripolis fovearost is ki-áritották.

— **Kifüntetésék.** A király Jaquesont Miksa 33. gyalogezredbeli századosnak, az ellenség ellenében vitéz és eredményes magatartásuk elismerésül a vaskorona-rend 3. osztályát a hadtükörrel díjazta. — A hadsereg parancsnokság az ellenség előtt tanúsított kiválóan vitéz magatartásuk elismerésül, Weisz Ernő tartalékos hadnagyának az arany vitézségi érmét, Molnar György törzserőstörnek, Stricker Andras szakaszvezetőnek, Tóth A. Janos járőrvezetőnek, Turó Vince huszárnak az 1. osztályú vitézségi érmét, Varga Márton őrmesternek, a 2. osztályú vitézségi érmét utalag. Gräver Karoly dr., László Szecegy Sándor zászlósoknak, Komlódi Janos szakaszvezetőnek, Fay István zászlósoknak, Barkas Sándor őrmesternek, Szentes Minaty huszárnak, Oberding Mátyas őrmesternek, Hertyan József, Ordog István, Varga Janos szakaszvezetőnek, Csoska Ignác járőrvezetőnek, Felscher Robert, Onodi István huszároknak és Keskes István zászlósoknak, valamennyien a 3. nonvéd huszárezredben, a 2. osztályú vitézségi érmét adományozta.

— **A magyar-osztrák gazdasági tanácskozások folytatása.** Bécsből jelentik: Tisza István gróf miniszterelnök ma reggel ideérkezett és a Magyar Palotában szállott meg. Telecsky és Harkányi miniszterek már tegnap Bécsben voltak. A magyar kormány tagjai folytatni fogják a becsi szakminiszterekkel a múlt héten félbeszakított gazdasági tárgyalásokat. Tisza István miniszterelnök közvetlenül megérkezése után, háromnegyed kilenc órában, a Magyar Házban automobilon Schönbrunnba ment és magánküldetésen jelent meg a király előtt. Tíz óra volt, mikor a miniszterelnök az audienciáról visszatért. Fel-tizenegy órakor Tisza István gróf Telecsky és Harkányi miniszterekkel a külügyminisztériumba ment, a hová időközben megérkezett Sturgkh gróf miniszterelnök lovag Letta és Spitzmüller osztrák szakminiszterekkel, mire Burian báró közös külügyminiszter elnöksége alatt közös minisztertanács kezdődött.

— **Földrengések Olaszországban.** Luganóból jelentik: A Decolo jelentik: Tegnap este Anconában, majd Fanóban erős földrengést érezték. — Luganóból jelentik: A tegnapi nap folyamán Közép- és Észak-Olaszországban számos helyen földrengés volt, melyek néhol igen erősek voltak. Károkkrol eddig nincsen jelentés. Petanóban a lakosság a szabadban tanyázik.

— **A király születésnapja.** Az Ipartestületi tartalékkörök az évben is ünnepeket kerétegen teszik emlékeztetésként a király születésnapját. A vezetőség ez uton keré a kórház uszonna adakozott, hogy a jelzett napon délután fél 4 órakor személyes megjelenésükkel emeljék az ünnepeket tanyét.

— **Az új szorosok.** Holnap közléteszik az 1877—1886 években született népfelkiesre kötelezettek újabb bemutató szemléjének részletes sorrendjét. A szemle augusztus 29-től szeptember 21-ig fog tartani.

— **Halálozás.** Fiszner Nandor kereskedő f. hó 15-én életének 58-ik évében meghalt. Temetése augusztus 17-én délután 4 órakor lesz a Kossuth-utca 13. sz. gyűlésből. 433.

— **A cipő és csizma árak max. mértéke.** Győről jelentik: Győrmezőye közgazdasági bizottsága, Szodirát József főispán elnökségével ülést tartott, melyen Barcsa Géza az ipari termékek, de különösen a cipő és csizma árak nagy árát vette szóvá. Felkésztette a bizottságot arra, hogy két-három hónap múlva beköszönt a tél és a külső periferiákon a lakosság pénzben oly csekély tehetőséggel fog birni, hogy az emberek 50 százaléka cipő és csizma nélkül marad. Megállapította, hogy a tatpár, amely azelőtt 13 korona volt, ma az árdrágítók üzemei folytán 46—50 koronára növekedett. A kormány — mondotta — az ipartermek és készítmények uszorásai ellen kerélehetetlenül kötelessé eljáráni és maximumi beléne a cipő és a csizma árát, mert a fahusi ember tél közepette kénytelen lesz meztelen járni. Javasolta, hogy különösen a csizma árának kérdésében intőzzenek főiratot a kormányhoz és ebben az árak sürgős szabályozását kérik. Németh Miklós alispán helyenvalónk tartotta a főiratot, mert szerinte is a cipő és a csizma forgalma körül tényleg tarthatatlan visszaélések történnek és a forgalomnak különböző részesi nem respektálják a kormány a nyersanyagokra nézve megállapított rendelkezését.

— **Szeged és Pécs megkapták a leánygimnáziumot.** A közoktatásügyi miniszter Szeged és Pécs városok tanácsán az következő rendeletet intézte: értesítem a tek. tanácsot, hogy méltányolva a város kulturális hivatását és azt a körülményt, hogy a megnyitandó V. osztályú leány népessége biztosítottnak látszik, jelen szám és kelet alatt a tank. kir. főgazdátóhoz intézett a masolatban idecsatolt rendelettel a leánygimnázium V. osztályának megnyitását elrendelem. Felkérem a tek. Tanácsot, hogy a leányiskola és leánygimnázium megfelelő elhelyezése érdekében a szükséges intézkedéseket sürgősen tegye meg. Jankovich, s. k.

— **A hadikórházak díjának emelése.** Az élelmiszerek árának drágulására való tekintettel a hadügyminiszter felhatalmazta a katonai parancsnokságokat, hogy a hadikórházokban a tisztok és a legénység után járó apóllási, illetve ellátási díjakat felemelhessék, úgy hogy az emelés folytán a napi ellátási díjak legfőbb 5 koronáig terjedhetnek. A nem kórházaszerű apóllásintézetekben az apóllási díj tisztok után 5 koronát, legénység után 3 korona 50 fillért sul nem haladhatja.

— **A király születésnapján szabad husz emel.** A belügyminiszter a földmivelésügyi miniszterrel egyetértőleg rendeletet adott ki, hogy a király születésnapjára, augusztus 18-ikára eső huszalan napot tegyék át augusztus hó 19-ikére.

— **Svájcba letartóztattak egy orosz bárót.** Genéből jelentik: Az itteni rendőrség letartóztatta Gersdorff Szergej orosz bárót, akit kémkedésért már korábban örök időre kinttartottak Svájcban.

— **Felémelték a távirási díjakat.** A távirási díjakat a következőkben állapították meg. 1. A belvárosi forgalomban, továbbá Auszriával és Bosznia-Hercegovinával való forgalomban egy szó díja 8 fillér, de a legkisebb díj táviratonként (dijminimum) 1 K. Ugyancsak a díj érvényes ezentul a helyi és szomszédos forgalomban, valamint a magyar-osztrák csapatok által megszállott orosz, szerb és montenegrói területekre is.

— **Tűz.** Ma este nyolc óra tájban a vasúti állomás közelében kisebb tűz volt. A Zsidótemető-utcaiban egy kerítés gyulladt ki és leégett. Hogy a tűz hogyan keletkezett, még nincs kidarva.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Berlin. Wilson elnök abból az alkalomból, hogy elfogadta az újabb jelölést az elnöki állásra, vasárnap a „Világ béke helyreállítására alakult liga” ülésén, melyen az amerikai németek nagy számban vettek részt, nagy beszédet mondott. Maga az amerikai sajtó csodálkozását fejezi ki a felett, hogy Wilson beszédének meghallgatására annyi német ment el, nona Hughes jelölése éppen a németeknél keltett a legnagyobb szimpátiát. Wilson kijelentései, mint az amerikai tudósítások jelezik, csakugyan megdöbbentette nemcsak a németeket, hanem legkevésbé híveit is. Az elnök többek között a következőket mondta:

— Ez a háború, amely két év előtt oly hirtelen tört ránk és amely a civilizált világ egy nagy részét lángba borította, bennünket is mélyen sújtott. Kötelességünk, hogy teljes nyíltsággal beszéljünk erről a háborúról és a civilizációnak érdekeiről, amelyeket ez a háború fenyeget. A háború okai és céljai nem érdekelnek bennünket. Nem kötelességünk keresni azokat a törvénytöréseket, amelyekből ez a rettenetes aradat megindult. Azonban mintogy a világ minden tájára elhat, nozzunk közelálló jogterületeket is elont, saját nemzeti jogaink, szabadságaink, polgár-

társaink jogai és tulajdonai igen közelről érintetnek. Örülteknek kell mondanom azokat a nemzeteket, akik ebben a háborúban részt vesznek és azt határozzák el, hogy a végsőig mennek el. Nekünk jogunk van a háború eseményeibe beleszólni, de ennél nagyobb a kötelességünk, hogy a háború befejezése után olyan nemzetközi meg egyezések létesítenek, amelyek biztosítják a békét és megakadályozzák a jövőben a háborút.

Berlin. Itteni diplomáciai körökben Wilson beszédét firocsának és különösnek tartják, mert nem értik, hogy miként akarja magának az Unió elnöke azt a jogot biztosítani, hogy a békekötésnél szerepet játsszon, sőt a jövőre látható nagy akciója kezdjen, amikor hidegen elfordul a rettenetes háború okaitól és okától. Ez nem más, mint egyszerű korcs fogás, a mellyel Wilson biztosítani akarja magának ama tömegek szavazatát, amelyek jelszavukra tették „békét mindenáron Amerika számára.” Ennek a feltétlennek igen sok a híve és Wilson ezzel az ügyes sakkjátszással rendkívül meggyőzte ellenfeleit, Hughes helyzetét, aki választási programjának sarkitételévé tette egy hatalmas amerikai flotta megteremtését, amely hajónad az angol armárával is felvehesse a versenyt.

— Furcsa nyitni közlemény. A Patriote de l'Anbe című francia lap legutóbbi számában egy Jean Pierre Bouthaz nevű tontou-vertoi lakos következő nyitni közleményt tette közzé:

— En alulirott beismerem, hogy azt állítottam volt Fodéré mauriennei püspökről, hogy a német császárnak 80 ezer frankot adott, hogy uzenje meg a háborút Franciaországunk, továbbá azt is mondtam, hogy a háború vége a pápától függ, mert ő adja Franciaország elnökségének a pont. Most a nyilvánosság előtt visszavonom állításaimat, melyeket komolyan terjesztettem és beismerem, hogy rágalmaztam.

— Adakozás a tüdőbetegek othona javára. A Trieszi általános biztosító társulat, (Assicurazioni Generali) a háborúból hazatérő magyar katonák tüdőbetegothona javára 60,000 koronát adományozott.

— Szigorú ebzárlat. Minthogy augusztus hó 31-ig meghosszabbította a rendőrség az ebzárlatot és minthogy a figyelmeztetés ellenére igen sok kutya jár szájkosár és porras nélkül, újból nyugalmezeti a főkapitány az ebirtó közönséget, hogy kutáját ne nagyja szabadon járni, mert a gyepmestert utasította, hogy a szabadon járó kutákat fogja össze és haladéktalanul irssa ki.

— Az Aerowash a világ legelőkeltebb mosógépe, melynek gyakorlati bemutatása esütőtökön délután pont 5 órakor látandó Magyar Ferenc gazdasági gép és műszaki üzletében, Arad Zrínyi-utca 6. Főelárusítás Budapest, Aerowash legnagyobb mosógép vállalat VII. Erzsébet-körut 36. Ara 24 korona. Orakodjunk a silány utazatoktól. 281.

— Fodor Emma-fele magániskola (Luk és leánykák részére) iránt érdeklődni: Fischer Mór üveg- és porcellán kereskedésben Andrassy-tér 25. Városi és megyei telefoa 568.

— A kiadóhivatal izenete. A kiadóhivatal felkéri a t. előfizetőket, hogy az esetben ha az Aradi Közlöny valamelyik száma nem

érkezik meg a szokott időben, úgy jelentsék be ezt a körülményt annál a postahivatalnál, a mely a lapot kézbesíteni szokta. A postahivatal az Aradi Közlöny kiadóhivatalát a hiányról azonnal értesíti. Ez a hivatalos értesítés korábban jut a kiadóhivatalhoz, mint az előfizető panasza.

— Antivár könyvek Kerpelnél. 3547

TANÜGY.

Nem taníthat tanárnő a főgimnáziumban.

Az Aradi Közlöny tudósításától.

A háború miatt az összes szabadkai iskolákban saueró hiány állott be. Főleg a szabadkai főgimnázium az, amely erősen érzé a háborút, mert a katonaköteles kora tanárai csekély kivétellel mind katonai szolgálatot teljesítenek.

A helyzetet úgy akart segíteni Kosztolányi Arpad főgimnáziumi igazgató, hogy az általa felsőbb leányiskolától akart kölcsönkérni német tanerőt. Már el is intézték a kérdést oly módon, hogy két felsőbb leányiskolai tanerő tanítana a főgimnáziumban. Ha pedig a felsőbb osztályu növendékeket, az V-VIII. oszt. diákokat Vajda Gyula dr. felsőbb leányiskolai igazgató; a gimnázium négy, illetve két alsó osztályának növendékeit pedig Rieki Mária tanárnő tanítaná.

A tervezetet jóváhagyás végett feltarjesszítették a szegedi tankerületi főigazgatóhoz, aki nem fogadta el a nem hagyta jóvá a tervezetet, ami egyébként a kultuszminiszter elé is oda fog kerülni.

A főigazgató nem tartja illő dolognak, hogy a katedréről nőtanár prédikálja a tudományt a nyúló szemű és szivá diákoknak, mert attól fél, hogy a kis diákokat a tudomány helyett inkább a tanárnő fogja érdekelni.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Návay Lajos aradi üdvözlöte a kereskedelem védelméért.

Az Aradi Közlöny tudósításától.

Návay Lajos, a képviselőház volt elnöke v. b. t. t. csanádmezei nagybirtokos tudvalevőleg a napokban a képviselőház előtt megvédte a kereskedőket és iparosokat és rámutatott arra, hogy az új adótörvények aránytalanul nagy terhet raknak rájuk. E beszéd alkalmából az aradi Kereskedelmi és Iparkamara, amelynek karálatében Návay lakik, a következő szövegeket intézte az elnökhöz:

As új adótörvények tárgyalása alkalmával a magyar képviselőház folyó hó 12. ülésén Excellenciád rendkívül értékes bírálatban részesítette az új adótörvény-javaslatokat és beszédében kegyes volt rámutatni arra, hogy az új adótörvények a kereskedelmi és ipari osztályt aránytalanul nagy teherrel fogják sújtani, míg ellenben a termelő — aki szintén megfelelő részt kapott a háborús nyereségekben — normális adósá alá kerül. Engedje meg Nagyméltóságod, hogy az aulirott kamara, amelynek karálatében van Excellenciád birtoka és állandó othona, a legáltalánosabb közszöveget nyilvánítsa az általa képviselt társadalmi osztályok jogos érdekeinek védelméért és ama meleg elismerésért, amelyben a parlamentben a két osztályt részesíteni kegyes volt. Kétszerez értéke van ennek a nyilatkozatnak most, amikor tízes jelszavak után indulva sajátos még egyes hatóságok szem tartózkodnak a kereskedők általános megvadásától.

— A Trieszi Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali) Beszében folyó az 8-an megjelölt igazgatósági ülésen az 1915. üzletévre vonatkozó ideiglenes mérlegvetés terjesztettek. Az előbiztosítási tartalékok 20,742,104 koronával 489,773,715 koronára emelkedtek, míg az előző évi tartalékai 11,597,944 koronát tesznek ki. Ezenkívül a nyereség- és vagyontartalékokhoz 2,303,504 koronát utaltak át és végül egy 4 millió koronás adókiartartalékokat létesítettek. Ezen átutalások után, melyek tolytan az intézet biztosítási alapjai 512 millió 890,910 koronára emelkedtek, az igazgatóság elhatározta, hogy részvényenként augusztus 16-tól kezdődőleg 680 korona osztalékot fizet.

— A Magyar ruggyantaárugyár rtg. és a Bardi József automobil rtg. között szorosabb érdekközösség létesül. A ruggyantaárugyár ugyanis 1 millió kor. értékű részvényt vesz át az automobilgyártól, a melyet nyentormán a maga üzletkörébe von. Ez érdekközösség megteremtésével akarja a Magyar ruggyantaárugyár rtg. kiaknázni azt a főhatalmas, a melynek a háború után az automobiliparban töltetlenül el kell következnie.

— Közgazdasági előadás Aradon. E hó 20-án, vasárnap déli 11 órakor az aradi kereskedelmi és iparkamara tanácstermében (Apponyi-körut 11. szám) Mátyás Jenő, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének titkára előadást fog tartani az új adótörvényekről, a gyári alkalmazottak fizetési való elállításáról, a rokkant ügyről és a hadiárvek elállításáról. Előadó az adók ügyében hozzáintézendő konkrét kérdésekre is készséggel ad tisztogóitást, usbagazítást. A Gyosz. aradi fiókja az érdeklődőket szivesen látja.

A szerkesztésért felel:
Budnyánszky Endre távollétében:
Sauerer József.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

"Éva."

Csütörtökön 7 órakor várom. 4384

Szeme, barna,

vagy fekete hajfestékek természetes, életű színekben Hánzu Nestor drogeria és illatszer-üzletében, Arad. 8711

Eau de Cologne

Hánzu.

Röggelként egy kanállyal a mosdóvizben használva, az arcot kellemesen frissíti és üdíti. Kis üveg 1 kor., nagy üveg kor. 1.80 Hánzu Nestor drogeria és illatszer-üzletében, Arad. 8711

OKTATÁS.

Eine deutsche Lehrerin

wünscht Lektionen zu erteilen. Adresse in der Administration. 4321

ELLÁTÁS.

Nyugalmazott

isz. tanítónál 3 bármely iskolába járó fiú tanulmányaik lelkiameretes felügyelete mellett, teljes ellátást nyerhet. Lakás: Aradon, Thököly Imre-utca 11 sz. II. udvar jobbra. 4382

Jó házi koszt

kapható Kossuth-u. 56. ajtó 7 sz. 4328

Jó családból

való dekokat teljes ellátásra vállal Gondai, Weitzer János-utca 17. I. em. 4320

2 iskolás gyermeket

teljes ellátásra elfogad magános nő. Kapa-u. 49. 4328

Előkelő isz. család

hajlandó uricsaládból egy iskolás fiút vagy leánykát teljes ellátásra elfogadni. A ház urnöje tanítónő. Zongora használat és esetleges oktatás a házban. Bővebbet a kiadóban. 4324

2 jóházból való

diák, jó ellátásba részesül magános urnőnél, Szabadság-tér 5-6. sz. földsz. ajtó 4. 4329

2-3 jobb családból

való iskolás gyermek uri családnál teljes ellátást nyerhet. Rothmüller Samuel, Weitzer János-u. 17. sz. 4388

Intelligens

család teljes ellátásra elfogad középszkolai fiú, vagy leánygyermeket (Zongora használat.) Bővebbet Fischer Sama mézárós, Szent Pál utca 12. 4387

Iskolába járó

tanuló teljes ellátásba és oktatásba részesül. Ifj. Garai Károlynál, Arad, Simonyi-utca 2. szám alatt. 4086

Egy intelligens család

elvallal 2 vidéki diákot teljes ellátásra Anlich Lajos-utca 2. sz., ajtó 6. 4286

Uri család

jobb házból való izraelita leánykát, kit családtagnak tekintene, teljes ellátásra elfogad. Zongora és fürdőszoba használattal. Bővebbet Messenger boy vállalat, Deák Ferenc-u. 8. 4001

Vidéki izraelita

jobb házból való iskolás gyermeket teljes ellátásra elvállalok. Cim a kiadóhivatalban. 4000

GYOGYASZAT.

Gyermekek

táp- és erősítő-szerek, az összes maláta és egyéb kivonatok általánosan friss minőségben Hánzu Nestor drogeria és illatszer-üzletében, Arad. 8711

Dr. Souajkovazky

lábimadás elleni szere, biztos kipróbált ártalmatlan szer, rögtön hat, ára 1 korona. Kapható Földes és Hesch gyógyszerárában. 12

ALKALMAZÁST KERES.

Német kisasszony

gyermeknek mellé ajánkozik. Terengel Anna, Magyarpécska 4381

Szoptató éajka

urúháshoz ajánkozik, hol kisgyermek is vele lehet. Vidékre is elmegy. Öv. Juhász Sándorné Gáj, Gizella-tér 1. 4386

Deutsches Fräulein

Schleserin wünscht Stelle zu 1-2 Kinder hilft gerne im Häuslichen von 1 September. Sofie Fukala Tornya, Csanád-m. 4319

Gépezakovács

cséplésre ajánkozik. Gépek javítását is elvégzi. Kaba Márton Petőfi-utca 11. 4294

Könyvelő

levelezéssel, gépirással, írt- és gabonaszakmából, megbízható önálló munkás, huzamosabb gyakorlattal, azonnaira állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 4311

ALKALMAZÁST NYER.

Thököly-téri

gőzfürdőben állandó masszírozó felvétetik. 4385

Aradvármegye

katonai gazdasági hivatalnál egy az irodai kezelés minden ágazatában teljes jártassággal bíró a jó bizonyítvánnyal ellátott egyen havi 100 korona fizetéssel azonnal felvétetik. Jelentkezés: Ábrahám Gábor vármegyei irodalgaugatónál, a vármegyehez. 4380

Szeptember 1-re

ügyes vegyeskereskedő segédet keres Weiss János, Marosillye. 4240

Kereskedő segéd,

ki a vas- és fűszerszakmában járatos, felvétetik Fischer Hermann cégnél, Battonyán. 4259

Pincemestert

és gyakorlott pincemunkást keresünk. Cim a kiadóban. 4287

Keresek

azonnali belépésre badmentes vas- és fűszerszakmában jártas, románul beszélni tudó kereskedősegédet. Kugel Sándor, Brád. 4282

Szakkepzett

fűszer- és csemegekereskedő segédet azonnali belépésre keresek. Babcsányi Ferenc, Temesvár. 4284

LAKÁST KERESNEK.

Egy vagy két

szobás különbejáratú butorozatlan lakás, azonnaira keresetnek. Cimék „Lakás 600” jellegre a kiadóhivatalba keretnek. 4288

KIADÓ LAKÁS.

Nagy Sándor-u. 7. sz.

alatt kiadó egy modern 3 szobás I. emeleti lakás novembar 1-re. Bővebbet a házfelügyelőnél. 4326

Fiorian-u. 11. száma

hátszobás emeleti erkélyes 3 szoba, elő- és fürdőszobából álló modern lakás, november 1-re kiadó. Bővebbet ugyanott. 4386

Azonnal kiadó

kétszobás garzon lakás, ugyanott 1 istálló, 2 kocsiháló, 1 műhely vagy raktárhelyiség padlás és udvarral. Lovarda-u. I. Attila-tér sarok. 4165

Modern

2 szobás udvari lakás, november 1-re kiadó. Deák Ferenc u. 22. 4288

Butorozott

utcai szoba, villanyvilágítással, azonnal is kiadó. Weaselényi-u. 15., I. em. 4277

4 szobás

parkettás lakás fürdőszobával, november 1-re kiadó. Batthyány-u. 31. Bővebbet a házfelügyelőnél. 4264

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Egy jókarban levő

fényezett mahagoni ebédlő butor, elköltözés miatt eladó. Bővebbet Zrínyi-utca 1/a. I. em. jobbra. 4316

Értékesítés miatt eladó

ebédlő és vegyes butor. Továbbá 15 hkl. törkölypálka, 5-6 hkl. kétéves rum, 4 hkl. vörös bor, 6 hkl. ráki, 600 darab literes vegyes üveg, 2 nagy palma és 1 ecédlő óra. Megtekinthető d. e. 9-12, d. u. 3-7 óráig Lázár Sebőnél, Hasszinger-utca 6. Telefon 747. szám. 4224

Tejet vennék

napi 100-150 liter. Cim a kiadóhivatalban. 4167

Vessék

a legmagasabb árban uraktól levett férfi ruhát, mindenféle egyenruhát, valamint használt butort. Vidékre is megyek. Bieier Ignáts, Szent Pál-utca 12. sz. 229

Idei bortermést veszünk

lehet Kadarka, Oportó és más kék szőlőfaj is. Vörös bort nem készítünk, átvevessük mint szőlőt, vagy mustot. Levélbelli ajánlatokat kérünk Andrányi Kálmán utóda Arad. 4296

Tabori dobozok,

levelező-lapok, levelek és papíráruk nagyban és kicsiben jutányos áron kaphatók Pichler Sándor papírkereskedésében és könyvnyomdájában Arad, Szabadság-tér 1. Telefon 308. 611

Új butorkitel:

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítok Garai Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 891

Rozsaburgonyát

kitűnő minőségűt, jutányos áron szállítok. Grosz J. Szabadság-tér 12. 4289

INGATLAN.

Szabad kézből eladó:

Opáloson a villamos megállóval szemben egy ház nagy udvarral; 7 katasztrális hold beültetett szőlő a hegyen terméssel, vagy anélkül. Értekezni ugyanott öv. Hendrey Pálné, tulajdonossal. 4322

Eladó ház

1100 □-l telekkel, két lakással, Bajza utca 12/a. Értékesítést ad: Mossóty István, Baross Gábor-utca 1. sz. 4232

KÜLÖNFÉLE.

Társat

keresek egy drótnélküli telefon a nagyközönség részére és egy írógép találmányom megvalósításához, mely a bemondott szavakat gépirásban leírja. Ems J., Bannicza (Hunyadmegye). 4191

Evek óta

kipróbált és legjobbnak elismert mojiyirtó keverék a Radical. Egy doboz 40, 60 fillér és kor. 1.20, 1 kiló 8 korona Hánzu Nestor drogeria és illatszer-üzletében, Arad. 8711

Gözetek

keresek 400 hold szántására. Cim a kiadóhivatalban. 4244

P. M. 2294/3-1916. sz.

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék közölni teszi, hogy a m. kir. államvasutaknak a lökösházi állomás kibővítése céljából szükséges terület kisajátítása ügyében a kártalanítási eljárás megkezdésére, f. évi augusztus hó 22-ik napján, d. e. 10 óráját a lökösházi vasúti állomáshoz, kitűzte, s oda akkora az összes érdekelteket asszal idézi meg ezen uton is, hogy meg nem jelenésük a tárgyalást s a határozatait nem gátolja, s igazolásnak sem lessz helye. Aradon, a kir. törvényszék mint polgári bíróságtól, 1916. évi június hó 21-ik napján.

Dr. Jakó s. k.

vezéki bíró.